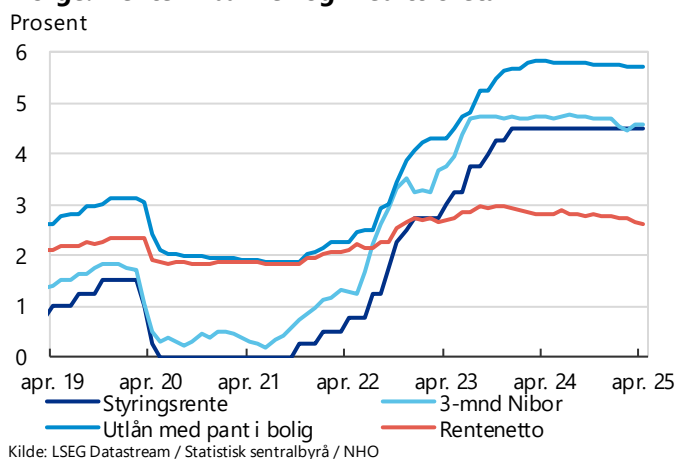

Onsdag publiserer SSB **kredittindikatoren for mai**. Gjeldsveksten har tatt seg opp det siste halvannet året, og var i april 4,1 prosent år/år. Husholdningene står for størstedelen av publikums gjeld, og er den viktigste bidragsyteren til gjeldsveksten. Økte priser og aktivitet i boligmarkedet har gjort at gjeldsveksten i husholdningene har økt det siste året, senest til 4,2 prosent. De senere månedene har kredittveksten også økt blant de ikke-finansielle foretakene, til 2,7 prosent. I kommunene har gjeldsveksten avtatt det siste året, men var i april fremdeles høye 7,4 prosent. For bedriftene og kommunene har gjeldsveksten sammenheng med økte investeringer, målt i både verdi og volum. Utsikter til økte boligpriser og investeringer peker mot at gjeldsveksten vil fortsette å ta seg opp fremover.

Torsdag publiseres **rentestatistikk for banker og kredittforetak** i mai. Selv om styringsrenten fra slutten av 2023 og frem til forrige uke lå uendret på 4,5 prosent, har boliglansrentene falt med 0,12 prosentpoeng det siste året, jf. figuren nedenfor. Nedgangen i boliglansrentene skyldes særlig to forhold. For det første har bankenes innlånskostnader gått ned fordi forskjellen mellom tremåneders pengemarkedsrente (Nibor) og styringsrenten har gått ned. For det andre har konkurranse mellom bankene bidratt til lavere utlånsrenter. Innskuddsrentene har også økt som følge av konkurranse bankene imellom, som kombinert med lavere utlånsrenter har presset bankenes rentenetto ned det siste halvannet året. Rentekuttet forrige uke og ventede nye kutt fremover vil bidra til å redusere rentenettoen ytterligere, siden utlånsrentene kan settes raskere ned enn innskuddsrentene. Lavere lånerenter til publikum vil kunne bidra til økt gjeldsvekst.

Norge: Renter i banker og kredittforetak

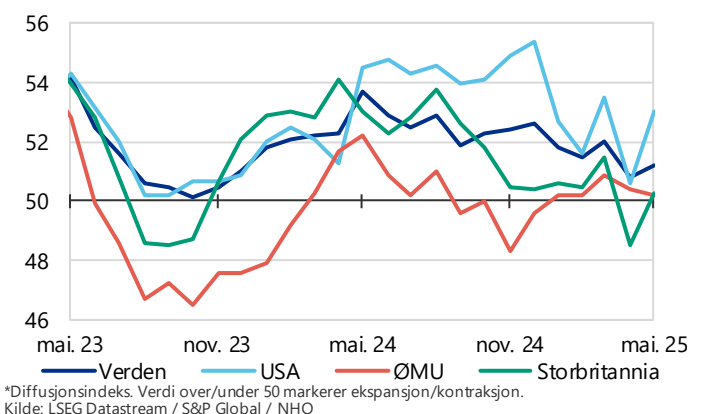

Torsdag publiseres **arbeidskraftundersøkelsen (AKU) for mai**, og fredag legger NAV frem tall for **registrert arbeidsledighet** i juni. Arbeidsledigheten har økt gradvis de siste tre årene, senest til 4,3 prosent i april, målt ved trendtall i AKU. Økningen skyldes svak økonomisk utvikling med lav vekst i etterspørselen etter arbeidskraft. Vi venter at AKU-ledigheten vil avta noe fremover, og i gjennomsnitt ligge på 4,1 prosent i år.

Mandag publiseres **innkjøpssjefindekser (PMI)** for juni i flere økonomier. Indeksen måler utviklingen i næringslivets aktivitet fra måned til måned, der verdier over 50 indikerer økt aktivitet, mens verdier under 50 signaliserer nedgang. De siste månedene har PMI-ene svingt mye, men har i stor grad holdt seg over 50, som betyr at flere melder om vekst enn om nedgang. Trenden har likevel pekt nedover, med færre bedrifter som rapporterer om økt aktivitet. På litt lengre sikt er det enkelte utviklingstrekk som peker mot økt aktivitet, blant annet økte forsvarsutgifter og at lavere prisvekst og renter vil bidra til økt kjøpekraft og etterspørsel.

Verden: Innkjøpssjefindekser (PMI)*

Privat næringsliv (industri og tjenester)

I morgen innledes Nato-toppmøtet i Haag der et av hovedtemaene er hvordan de europeiske medlemslandene skal øke sine forsvarsbudsjetter. Ifølge [Bloomberg](#) viser et utkast til en erklæring at landene skal forplikte seg til å bruke 5 prosent av BNP på forsvar innen 2032. Tallet inkluderer støtte til Ukraina. Av dette skal 1,5 prosentpoeng kunne brukes på sivil beredskap og beskyttelse av infrastruktur. Til sammenligning anslår Nato at Norges forsvarsutgifter utgjorde 2,2 prosent av BNP i 2024, mens revidert nasjonalbudsjett legger opp til 3,3 prosent i 2025. En slik eventuell satsing peker mot at forsvarsinvesteringer kan bli en betydelig vekstmotor i norsk og europeisk økonomi i årene som kommer.

Ukeblikk tar ferie og er tilbake i august. Vi ønsker deg en god sommer!

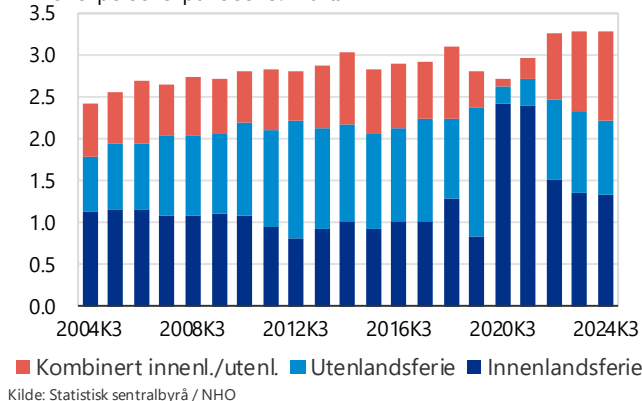
Hallvard Mørck

Kalender		Sist	Nå
Man 1000	ØMU: PMI, jun	50,2	50,5
Man 1030	UK: PMI, jun	50,3	50,5
Man 1545	US: PMI, jun	53,0	52,3
Tir-ons	Nato-toppmøte i Haag		
Tir 1600	US: Forbrukertillit, jun	98,0	99,8
Ons 0800	NOR: Kredittindikator, mai (å/å)	4,1%	
Tor 0800	NOR: AKU-ledighet, mai	4,3%	
Tor 0800	NOR: Renter i banker, mai		
Tor 0800	NOR: Prod.indeks B&A, mai (m/m)	0,1%	
Tor 0800	NOR: Prod.indeks tjen., apr (m/m)	1,9%	
Fre 0800	NOR: Varehandelsindeks, mai		
Fre 0800	NOR: Registrert ledighet, jun		
Fre 1100	ØMU: Economic Sentiment, jun	94,8	95,3
Fre 1430	US: PCE-kjerneinflasjon, mai (å/å)	2,5%	2,6%

Sommerferien er rett om hjørnet. Ifølge NHO Reiselivs sommergallup **planlegger fire av fem nordmenn å dra på sommerferie**. Mange reiser bort. De tre siste årene har antall personer på feriereiser ligget ganske stabilt like under 3,3 millioner i tredje kvartal, ifølge SSBs reiselivsundersøkelse og jf. figuren under. Det var 14 prosent flere enn gjennomsnittet i tiåret før pandemien. Fra årtusenskiftet og frem til pandemien økte antall personer på feriereiser nesten hvert år, som avspeiler befolkningsvekst, men også en reallønnsvekst på mer enn 40 prosent i perioden.

Nordmenns feriereiser

Millioner personer på reise i 3. kvartal

Andelen som legger feriereisen til Norge har økt de siste årene. Under pandemien reiste omtrent alle innenlands, mens kun 15 prosent av personene på reise var innom utlandet. For ti år siden var det mest populært å legge feriereisen til utlandet. Etter pandemien har innenlandsferie vært mer populært enn før. I fjor dro 41 prosent av de feriereisende utelukkende på Norgesferie, mot 34 prosent i gjennomsnitt i tiåret før pandemien. Inkluderes andelen som reiste både innenlands og utenlands øker andelen til 73 prosent. Trenden ser ikke ut til å brytes med det første. Ifølge NHO Reiseliv har 69 prosent av de som skal ha ferie oppgitt at de planlegger å legge hele eller deler av ferien innenlands i år.

En sentral årsak til færre utenlandsferier er den svake kronen, som har gjort det dyrere å feriere utenlands. Siden 2019 har kronen svekket seg 12 prosent, målt ved den importveide valutakursen I-44. I tillegg har dyrtid og økte renter redusert nordmenns kjøpekraft, som også har redusert etterspørselen etter feriereiser.

Under pandemien var det mange som fikk øynene opp for Norge som feriedestinasjon. Pandemien begrenset folks reisemuligheter og medførte at langt flere ferierte innenlands. Det bidro til økt etterspørsel etter fritidsboliger, der omsetningen ble doblet på halvannet år. Selv om både hytteomsetningen og -byggingen har falt siden, er det flere hytteeiere nå enn i 2019, og mange av disse bruker fritidsboligen i sommerferien.

Andelen personer som kun dro på utenlandsferie har falt fra 42 prosent i tiåret før pandemien, til 27 prosent

i fjor. I større grad enn tidligere reiser folk både innenlands og utenlands i ferien, på bekostning av de rene utenlandsferiene, jf. figuren over. Sammenlignet med før pandemien har antallet lange utenlandsturer avtatt, mens korte utenlandsturer har tiltatt, ifølge SSB. Med dyrere utenlandsferier bruker folk relativt mer av ferietiden sin i Norge, som benyttes til å reise innenlands.

Nordmenns utenlandske feriefavoritt er Sverige, etterfulgt av Spania og Danmark. Førstnevnte troner på topp med mer enn én fjerdedel av alle utenlandsreiser med ferieformål. Toppllasseringene har vært stabile over tid, men det har skjedd en vridning der langt flere velger Sverige på bekostning av Danmark og Spania. I fjor var antallet reiser til Sverige mer enn 40 prosent høyere enn i tiåret før pandemien. Danmarksreisene var samtidig mer enn 30 prosent lavere enn tidligere, mens Spania falt i overkant av 10 prosent. Den norske kronen har svekket seg mindre mot den svenske kronen enn mot euroen og den danske kronen de siste årene. Både den danske kronen og euroen, som pga. fastkursregimet svinger i takt er så langt i år 18,5 prosent sterkere mot kronen enn i 2019. Den svenske kronen har styrket seg noe mindre, og er i samme periode "bare" 13 prosent sterkere. Ettersom feriereise til Sverige må antas å være et godt substitutt for Danmarksferie, er det naturlig at flere ferierende nordmenn finner veien over svenskegrensen.

At flere legger ferien til Sverige, som er geografisk nærmere, kan også bidra til at andelen som reiser både innenlands- og utenlands øker. Blant alle feriereiser til utlandet i fjor ble 61 prosent foretatt med fly, mens reiser med bil utgjorde 30 prosent. Historisk har andelen vært 64 prosent og 26 prosent. At feriereiser til Sverige øker mest, og også mer enn nedgangen i Danmark, øker trolig bilandelen som transportmetode. For utenlandsturer til Sverige er bil for mange det enkleste.

Selv om kronekursen har styrket seg de siste månedene, er den fremdeles svak. Forrige ukes overraskende rentebeslutning fra sentralbanken vil isolert sett ikke bidra med noen videre kronestyrking. At mange velger Norgesferie også i år bør ikke komme som noen stor overraskelse.

Eirik Ese

Område samfunnsøkonomi		
E-post	Ansvar	Mobil
oystein.dorum@nho.no	Sjeføkonom	907 88 762
eirik.esen@nho.no	Norsk økonomi	416 77 620
torill.lodemel@nho.no	Arbeidsmarked, lønn	924 25 850
hallvard.morck@nho.no	Norsk økonomi	970 75 067
espen.skretting@nho.no	Norsk økonomi	957 81 985
victoria.sparman@nho.no	Norsk økonomi, arb. marked	924 92 461
bard.ola.tjonneland@nho.no	Internasjonal økonomi	930 22 705

[Tidligere utgaver av NHOs Ukeblikk finnes her](#)